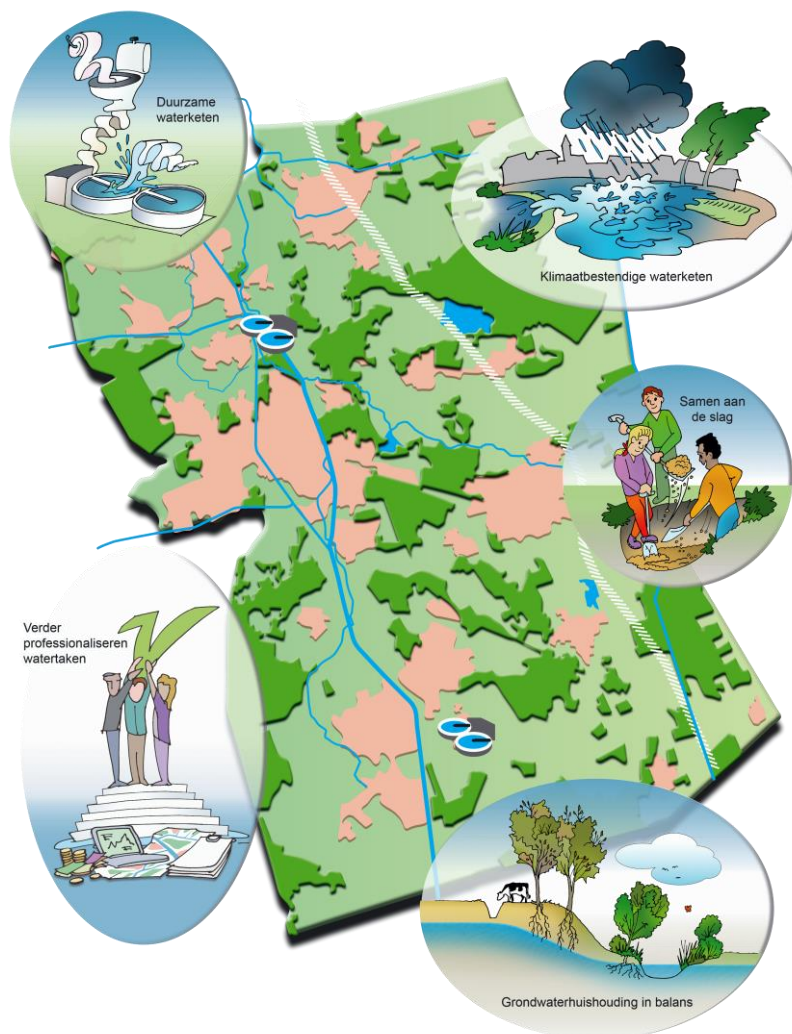

DOELMATIG WATERBEHEER BRABANTSE PEEL

Evaluatie 2020

Opgesteld door:
Projectgroep Doelmatig waterbeheer Brabantse Peel

Versie en datum:
Testversie, 8 juni 2021

Vastgesteld door:
Stuurgroep doelmatig waterbeheer,
25 juni 2021

Inleiding

Voor u ligt de evaluatie 2020 van de werkeenheden Doelmatig Waterbeheer Brabantse Peel.

De samenwerking tussen de gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek en Someren, Waterschap Aa en Maas en, sinds 2017, drinkwaterbedrijf Brabant Water komt voort uit het Bestuursakkoord Water (2011). De werkeenheden houden zich bezig met beleid, projecten, onderhoud en kennisdeling om te komen tot een doelmatig beheer van afvalwater, hemelwater en grondwater. In mei 2013 is de samenwerkingsovereenkomst Doelmatig Waterbeheer Brabantse Peel ondertekend. Vanaf dat moment werken de partnerorganisaties samen aan het optimaliseren van de zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater met als doel kosten besparen, kennis delen en kwetsbaarheid verminderen. Deze samenwerking speelt zich af op ambtelijk, management en bestuurlijk niveau. Hoewel de formele samenwerking per 1 januari 2021 is geëindigd vanwege het aflopen van het Bestuursakkoord Water, blijven de partnerorganisaties samenwerken in de geest van de samenwerkingsovereenkomst uit 2013. Een nieuwe samenwerkingsovereenkomst wordt opgesteld.

De stuurgroep bepaalt en bewaakt de activiteiten die worden uitgevoerd in het kader van deze samenwerking. Om dit te bereiken stelt de stuurgroep jaarlijks een aantal documenten vast. In het najaar zijn dat het visiedocument en het jaarplan voor het komende jaar. In het voorjaar wordt de evaluatie van het voorgaande jaar door de stuurgroep vastgesteld.

De evaluatie geeft een overzicht van de in het voorgaande jaar uitgevoerde projecten, de stand van zaken met betrekking tot de doelen die met de werkeenheden Doelmatig Waterbeheer Brabantse Peel behaald moeten worden én een overzicht van alle in voorgaande jaren uitgevoerde projecten.

Speerpunten en projecten 2020

Speerpunten

In 2020 hebben we ons gericht op de onderstaande speerpunten.

Organisatorisch

Een belangrijk aandachtspunt blijft de planning en beschikbare capaciteit van alle partnerorganisaties voor de projecten. Temeer, omdat er als gevolg van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (2018) nieuwe werkzaamheden op ons af komen. Om die reden is in 2020 gestart met een project gericht op de vermindering van de personele kwetsbaarheid. Met het vertrek uit de werkeenheid Doelmatig waterbeheer van de seniormedewerkers Nina ter Linde (2019), Hans Moerkerk (2021) en Erik Jongmans (2021) wordt die urgentie nog meer ervaren, omdat hiermee kennis op strategisch niveau verdwijnt. In dit kader is opdracht gegeven aan RIONED voor het uitvoeren van een kennis- en competentiescan met betrekking tot de Branchestandaard gemeentelijke watertaken. Deze branchestandaard beschrijft welke activiteiten, kennis en competenties nodig zijn voor het uitvoeren van de gemeentelijke watertaken. Daarnaast wordt op verzoek van de werkeenheid een competentiescan nieuwe watertaken uitgevoerd, waarmee de competenties op het gebied van onder andere klimaatadaptatie in beeld worden gebracht.

Resultaat:

In 2020 hebben leden van de projectgroep en de beheerderswerkgroep deelgenomen aan activiteiten voor een competentiescan van de bestaande en nieuwe gemeentelijke watertaken. Vanwege COVID-19 maatregelen was het niet mogelijk om in 2020 de kennisscan van de bestaande gemeentelijke watertaken uit te voeren. Om die reden is deze kennisscan doorgeschoven naar 2021.

Inhoudelijke bijdrage aan opgaven Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA)

In het eerste Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) is in 2017 vastgelegd hoe Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten in circa 45 DPRA-werkregio's moeten samenwerken om te bereiken dat Nederland in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht. De Peelgemeenten maken onderdeel uit van de DPRA-werkregio Brabantse Peel. In 2018 ondertekenden het Ministerie IenW, VNG, UVW en IPO het Bestuursakkoord Klimaatadaptatie. Hiermee is een impuls gegeven aan de aanpak van klimaatadaptatie en uitvoering van maatregelen zoals afgesproken in het DPRA. In 2018 hebben VNG en UVW in overleg met de provincie Noord-Brabant geconcludeerd dat binnen de DPRA-werkregio Brabantse Peel de werkeenheid Doelmatig waterbeheer de meest aangewezen partij was om regie te voeren over de gemeentelijke klimaatstresstesten die in 2019 gereed moesten zijn. Nadat deze stresstesten gereed waren, werd vanuit DPRA naar de werkeenheid gekeken voor de regie over de gemeentelijke en regionale risicodialogen die in 2020 moesten starten.

Resultaat:

Omdat het voeren van risicodialogen maatwerk is en er rekening gehouden moest worden met COVID-19 maatregelen, hebben de Peelgemeenten uiteenlopende fysieke en online dialoogvormen ingezet met belanghebbenden binnen en buiten hun gemeentelijke organisatie, evenals online enquêtes. Deze dialogen met inwoners, bedrijven(terreinen), agrariërs,

woningcorporaties, gezondheidsinstellingen en de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost werden waar nodig ondersteund door Arcadis en Toponderzoek. Daarnaast zijn vanuit DPRA, het Platform Klimaatadaptatie Zuid-Nederland (DPRA Zuid-Nederland) en RBOM+ talrijke verzoeken gedaan aan de DPRA-werkregio Brabantse Peel om bij te dragen aan uiteenlopende activiteiten, gesprekken, interviews, op te stellen documenten etc. Hieraan is door de werkeenheden gevolg gegeven.

Communicatie over klimaatadaptatie

Onder de noemer 'Onweerstaanbaar' wordt vanuit de DPRA-werkregio Brabantse Peel gecommuniceerd over klimaatadaptatie. Hierbij maken de Peelgemeenten gebruik van een gezamenlijke kernboodschap en basisteksten. Daarnaast beschikken de meeste Peelgemeenten over een eigen Onweerstaanbaar-logo en een toolkit met banners, strandvlaggen etc.. Deze hulpmiddelen worden ingezet bij uiteenlopende bijeenkomsten en activiteiten die te maken hebben met klimaatadaptatie, zodat de Peelgemeenten zoveel mogelijk eenduidig communiceren over klimaatadaptatie.

Resultaat:

Vanwege de communicatiedrukke die COVID-19 met zich meebracht, de veel personele wisselingen van communicatieadviseurs en de benodigde omschakeltijd van fysieke naar online risicodialogen, is er in 2020 gezamenlijk minder over klimaatadaptatie gecommuniceerd dan beoogd. Omdat er geen fysieke bijeenkomsten en activiteiten georganiseerd werden, zijn de banners en strandvlaggen niet gebruikt.

Verbeterpunten uit de evaluatie van 2018

In september 2018 is een Quicksan evaluatie van de netwerksamenwerking Werkeenheden Doelmatig waterbeheer Brabantse Peel (2018) uitgevoerd gericht op hoe de samenwerking nu functioneert en wat er verbeterd kan worden. Hieruit zijn een aantal aandachtspunten naar voren gekomen waarmee we in 2020 en 2021 aan de slag gaan:

- Verduidelijken en (her)bevestigen van de (bestuurlijke) doelen van de samenwerking door het herijken van de SOK en het vaststellen van een visiedocument (2020).
- Opstellen van een inhoudelijke beleidsagenda + uitvoeringsprogramma + kader voor prioriteitsstelling in de vorm van een visiedocument + meerjarenplanning + jaarplan die gelijktijdig met de geactualiseerde SOK worden vastgesteld (2020 en verder).
- Hoe met dubbele loyaliteit omgegaan dient te worden, is nog niet duidelijk. In ieder geval moet een goed beeld gecreëerd worden van de interne planning van de partners en de planning van de samenwerking, zodat de managers op tijd kunnen sturen. Na vaststelling van een jaarplan dient in het begin van dat betreffende jaar de planning van de voorgenomen projecten zoveel mogelijk afgestemd te worden met de interne planning van de partners. Op basis van dit inzicht kunnen projecten gepland worden in perioden die iets rustiger zijn (2021 en verder).
- Ontwikkelen van goede administratieve formats voor projectplan, jaarplan, meerjarenplanning, opdrachtverlening, planning, voortgang etc. m.b.v. een voor dit doel geformuleerd project (2021).

Resultaat:

In 2020 werd voor de werkeenheden en het IGA duidelijk dat de uitdagingen van klimaatadaptatie breder zijn dan hun huidige taken, dat ze vragen om een slagvaardige samenwerking en beslissingsbevoegdheid én dat de bestaande structuren daarvoor onvoldoende zijn toegerust. Was

klimaatadaptatie in eerste instantie vooral een technische opgave voor de afdeling waterbeheer. Nu zijn voor klimaatadaptatie ook ruimtelijke en maatschappelijke opgaven op te lossen. Dit vraagt aanpassing en verandering voor de bestuurders, managers en ambtenaren die zich binnen de gemeenten bezighouden met het onderwerp.

Vroeger	Nu
Vakgebied Water	Vakgebied Water, Klimaat, Duurzaamheid, Ruimtelijke Ontwikkeling, Gezondheid
Uitvoering en beheer	Strategie – Beleid – Uitvoering en Beheer
Technische kennis en competenties	Technische + Verbindende + Vakoverstijgende kennis en competenties
Vooraf op eigen gemeente gericht	op eigen gemeente, regionaal en bovenregionaal gericht

In 2020 is vanuit de werkeenheden aan VNG gevraagd om te adviseren over een slagvaardige governance structuur en het helder beleggen van de taken omtrent klimaatadaptatie. In dat kader zijn ruim 60 gesprekken met bestuurders, managers en ambtenaren binnen de beleidsvelden Water, Ruimte en Sociaal van de Peelgemeenten, waterschap Aa en Maas en drinkwaterbedrijf Brabant Water gevoerd. Het herijken van de SOK van de werkeenheden Doelmatig waterbeheer en het opstellen van de bijhorende documenten is uitgesteld totdat de resultaten van het VNG-advies in 2021 bekend worden en duidelijk is hoe dit advies vertaald wordt naar de gemeentelijke organisaties en de regionale samenwerking. Pas dan is duidelijk waaruit het takenpakket van de werkeenheden zal (blijven) bestaan. Vooralsnog nemen de werkzaamheden om te voldoen aan de DPRA-opgaven veel tijd in beslag. Omdat de meeste werkzaamheden in het kader van DPRA voor het eerst worden gedaan, is het aan het begin van het jaar lastig een goede inschatting van de benodigde tijd te maken voor de jaarplanning. Wel zijn in 2020 nieuwe formats ontwikkeld voor het jaarplan van de werkeenheden en voor de evaluatie daarvan.

Verbeterpunten uit de kennismakingsgesprekken procesmanager in 2019

Naar aanleiding van de Quicksan evaluatie van de netwerksamenwerking Werkeenheden Doelmatig waterbeheer Brabantse Peel (2018) heeft de procesmanager in de periode april - juni 2019 korte kennismakingsgesprekken gevoerd met een groot aantal medewerkers binnen de werkeenheden om hen en hun belangen en behoeften te leren kennen. Dit, om zoveel mogelijk met die belangen rekening te houden.

Resultaat:

In 2020 hebben verbeteringen plaatsgevonden ten aanzien van de onderstaande punten:

- Er worden alleen projecten opgestart die een toegevoegde waarde hebben voor de samenwerking Doelmatig waterbeheer en die haalbaar zijn wat betreft capaciteit en budget. Dit betekent dat in het jaarplan van 2021 geen nieuwe projecten zijn opgenomen, omdat veel projecten uit 2020 nog afgerond moeten worden.*
- Er wordt gestreefd naar win-win situaties voor de samenwerkingspartners. Vanuit dit oogpunt is gewerkt aan de aanvraag Impulsregeling Klimaatadaptatie en de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie Brabantse Peel.*
- Er zijn vanuit de projectgroep kennisdeling- en werksessies georganiseerd omtrent de aanvraag Impulsregeling en de regionale uitvoeringsagenda. Daarnaast zijn vanuit de*

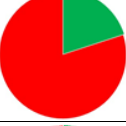
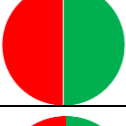
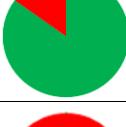
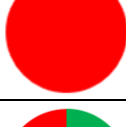
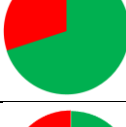
beheerderswerkgroep kennisdelingssessies georganiseerd over uiteenlopende onderwerpen. Deze sessies worden in het algemeen zeer gewaardeerd.

- *Er is resultaatgericht gewerkt aan o.a. de aanvraag Impulsregeling en de regionale uitvoeringsagenda.*
- *Er is meer betrokkenheid en afstemming met managers doelmatig waterbeheer*
- *Managers doelmatig waterbeheer stemmen meer af met managers van de domeinen Ruimte en Sociaal binnen de Peelgemeenten en met het IGA.*
- *De opdracht aan VNG om advies uit te brengen over governance klimaatadaptatie is een eerste stap om tot betere afstemming en samenwerking te komen met het IGA en andere beleidsdomeinen.*
- *Er wordt meer kennis en ervaring gedeeld met andere werkeenheden in Zuid-Nederland op het gebied van klimaatadaptatie, zoals over de aanvraag Impulsgeld met Waterkring West, Meijerijstad en A50+.*

In 2020 is minder aandacht dan beoogd besteed aan gezamenlijke communicatie over klimaatadaptatie onder de noemer 'Onweerstaanbaar'. De reden daarvan is hierboven beschreven.

Projecten

In de bijlage is de stand van zaken van de projecten uit het jaarplan 2020 en eerdere jaarplannen opgenomen. Hieronder volgt een kort overzicht:

1. Herijken samenwerkingsovereenkomst en schrijven visiedocument	
2. Verminderen personele kwetsbaarheid	
3. Cyberveiligheid hoofdgemalen	
4. Nadere uitwerking van het onderzoek 'Sturing met kunstmatige intelligentie'.	
5. PIEKbuien naar beekDALEN	
6. Klimaatbestendige bedrijventerreinen in Noordoost en Zuidoost Brabant	
7. Samenwerken in de ondergrond	
8. Uitrol monitoringsplan afvalwaterketen/stedelijk water	
9. Uitrol monitoringsplan grondwater	

Uren-inzet 2020

Verschillende jaren achtereen zijn op verzoek van de managers pogingen ondernomen om de tijdsinzet voor het behalen van de speerpunten en het uitvoeren van de projecten in kaart te brengen bij medewerkers binnen de werkeenheid. Dit, om een beeld te krijgen van de mate waarin medewerkers en partnerorganisaties bijdragen aan de samenwerking. Steeds ontstaat dan discussie over welke werkzaamheden (deels) wel of niet toegerekend mogen worden aan de werkeenheid of dat deze horen bij de reguliere werkzaamheden van een partnerorganisatie. Bovendien is de inzet van een werknemer of partnerorganisatie in het ene jaar meer dan in het andere jaar. Enerzijds door de kennis en competenties die op een bepaald moment nodig zijn voor specifieke werkzaamheden en anderzijds door de hoeveelheid tijd die een medewerker of partnerorganisatie op een bepaald moment vrij kan maken. Het is juist deze dynamiek die ervoor zorgt dat de projectgroep en de beheerderswerkgroep ervaren dat de tijdsinzet van medewerkers en partnerorganisaties over de jaren heen mooi in balans is. Indien dit niet meer het geval zou zijn, wordt de desbetreffende medewerker of partnerorganisatie daarop aangesproken. Een zorg daarbij is wel dat met het vertrek van Nina ter Linde, Hans Moerkerk en Erik Jongmans minder kennis op strategisch niveau beschikbaar is, waardoor op korte termijn mogelijk meer beroep wordt gedaan op leden van de projectgroep die al langer meedraaien.

Factsheets stand van zaken projecten

PROJECT 1 : Herijken samenwerkingsovereenkomst en schrijven visiedocument
Oorspronkelijk jaarplan en stand van zaken
Dit betreft een project uit het jaarplan 2020 waarvoor al diverse workshops en bijeenkomsten zijn georganiseerd. Het was al voor een groot deel afgerond, toen in het najaar van 2020 onduidelijkheid ontstond over de richting waarin de werkeenheden zich de komende tijd moet ontwikkelen. Wordt dat het regionaal coördineren van de activiteiten met betrekking tot klimaatadaptatie, of gaan we ons weer bezighouden met de oorspronkelijke samenwerking op het gebied van riolering en water? Naar verwachting komt in het derde kwartaal van 2021 duidelijkheid over de toekomstige rol van het samenwerkingsverband. Op basis daarvan kan een nieuwe samenwerkingsovereenkomst worden aangegaan.
Beschrijving
Het uitgangspunt voor de nieuwe samenwerkingsovereenkomst is de keuze voor de toekomstige rol van het samenwerkingsverband. Overige input voor herijking van de bestaande samenwerkingsovereenkomst en opstellen van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met visiedocument en meerjarenprogramma komt vanuit: - Huidige organisatieopzet en manier van werken - Verbeterpunten uit de Quicksan evaluatie van het samenwerkingsverband (2018) - Kennismakingsgespreken van de procesmanager met deelnemers van het samenwerkingsverband (2019) - Inhoudelijke aanvullingen uit Aanvullende afspraken Bestuursakkoord Water (2018) - Inhoudelijke aanvullingen vanuit de voorgenomen afspraken voor de verbetering van de waterkwaliteit door de Stuurgroep Water - Inhoudelijke aanvullingen vanuit de zorgplicht drinkwater - Inhoudelijke aanvullingen vanuit het Bestuursakkoord Klimaatadaptatie (2018) - Belangen en behoeften van de deelnemers van het samenwerkingsverband
Actuele planning
Het streven is te komen tot een concept in het voorjaar van 2021, waarna de nieuwe samenwerkingsovereenkomst wordt vastgesteld tijdens een stuurgroepvergadering die plaatsvindt rond de zomer van 2021.
Projectorganisatie (wie)
De trekker van dit project is de procesmanager. De zes Peelgemeenten, waterschap Aa en Maas en drinkwaterbedrijf Brabant Water nemen deel aan dit project.
Kosten en uren
Er worden geen externe kosten voorzien. Voor de uren wordt het volgende ingeschat: Procesmanager/trekker van het project: 120 uur Deelnemende partijen: elk 80 uur (inclusief bestuurlijke routing)

Wanneer het samenwerkingsverband zich weer gaat bezighouden met de oorspronkelijke samenwerking op het gebied van riolering en water, zullen minder uren nodig zijn omdat daarvoor al veel voorwerk is verricht.

Risico's

- Ter discussie stellen van de gehele SOK.
- Individuele belangen die sterk uiteen lopen.
- Aan het individuele belang wordt een veel groter belang gehecht dan aan het gezamenlijke belang.
- Juridische fijnslijperij.
- Het vaststellen van een breed gedragen governance klimaatadaptatie Brabantse Peel met bijbehorende organisatiestructuur (incl. de rol van het samenwerkingsverband) vraagt meer tijd dan voorzien en leidt tot vertraging in de planning.

PROJECT 2: Verminderen personele kwetsbaarheid	
Oorspronkelijk jaarplan en stand van zaken	
Dit betreft een project uit het jaarplan 2020 dat voor ca. 80% is afgerond. In 2020 heeft RIONED de competentiescans voor bestaande en nieuwe watertaken afgenomen. In het eerste kwartaal van 2021 zal stichting RIONED naar verwachting de kennisscan gemeentelijke watertaken alsnog fysiek afnemen, omdat dit vanwege COVID-19 maatregelen in 2020 niet mogelijk was.	
	
Beschrijving	
Om de personele kwetsbaarheid van de Peelgemeenten op het gebied van de stedelijke watertaken in kaart te brengen maken we gebruik van de Branchestandaard van de Stichting RIONED. Hiermee wordt kennis en competenties van de deelnemers aan de samenwerking in kaart gebracht en ontstaat inzicht in kennisleemtes en de aanwezigheid van specifieke kennis en competenties binnen de organisaties. Op basis van dit beeld wordt onderzocht hoe knelpunten gezamenlijk kunnen worden opgevangen	
Actuele planning	
Periode	Activiteit
Oktober 2020	Opdrachtverstrekking aan stichting RIONED
Februari-april 2021	uitvoeren van de inventarisaties
Mei 2021	bespreken resultaten en advies
Juni 2021	oplevering eindrapportage
Projectorganisatie (wie)	
De trekker van dit project is gemeente Deurne De 6 gemeenten nemen deel aan dit project. Aa en Maas en Brabant water niet.	
Kosten en uren	
De volgende externe kosten worden voorzien: Uitvoeren branchestandaard : € 22.860,00 Uitvoeren kennisscan : € 200,00 per deelnemer Bijdrage ontwikkelkosten : € 500 per deelnemende gemeente Voor de uren wordt het volgende ingeschat: Trekker van het project: 36 uur Deelnemende partijen: elk 10 uur per deelnemer Vanwege de COVID-19 maatregelen kon de kennisscan niet centraal af worden genomen. Het MT heeft er voor gekozen om de kennisscans wel door te laten gaan door deze apart per gemeente af te nemen. De meerkosten daarvoor zijn € 2.790,00.	
Risico's	
Niet meer van toepassing.	

PROJECT 3: Cyberveiligheid hoofdgemalen	
Oorspronkelijk jaarplan en stand van zaken	
Dit betreft een project uit het jaarplan 2020 dat voor ca. 60% is afgerond.	
	
Beschrijving	
Binnen de samenwerking Doelmatig Waterbeheer Brabantse Peel richten we ons in het kader van cyberveiligheid in de afvalwaterketen op de hoofdgemalen. In dit project wordt voor alle gemeentelijke hoofdgemalen geanalyseerd wat de risico's zijn op het gebied van cyberveiligheid. Voor het voorkomen van cyberaanvallen en de detectiemaatregelen moeten we in gesprek met de partijen die voor de gemeenten de hosting van het gemalenbeheer doen (Remondis en Xylem). De doen we samen met een specialist van het waterschap. Ook vanuit Brabant Water sluit er een specialist op het gebied van cyberveiligheid aan (in overleg met Frank Verwijmeren). Voor het treffen van mitigerende maatregelen gaat elke gemeente de risico's per gemaal in kaart brengen. Hierbij geven we antwoord op de volgende vragen: • Wat zijn de gevolgen als het gemaal langdurig is uitgeschakeld en het stelsel niet leeg wordt gepompt? (Afvalwater op straat, wateroverlast, overstort op oppervlaktewater?) • Welke mitigerende maatregelen kunnen we in de huidige situatie treffen? (Bijvoorbeeld gemaal op handbediening) • Is het noodzakelijk om nog andere mitigerende maatregelen te treffen? Voor deze risicoanalyse wordt een format gemaakt die iedere gemeente vervolgens in kan vullen. De risicoanalyse en in kaart brengen van mitigerende maatregelen per gemeente is afgerond. De gesprekken met de partijen die de hosting doen voor de gemeenten worden gepland.	
Actuele planning	
Periode	Activiteit
Q2 2021	Gesprekken met Xylem en Remondis
Q3 2021	Evalueren en afronden project
Projectorganisatie (wie)	
Projecttrekker vanuit de werkeenheid Doelmatig Waterbeheer Brabantse Peel is de gemeente Deurne. Allen gemeenten nemen deel aan dit project. Brabant Water en het waterschap bieden ondersteuning.	
Kosten en uren	
Voor de uren wordt het volgende geschat: • Projecttrekker: 16 uur • Beheerders per gemeente: 4 uur • Specialisten waterschap en Brabant Water: 2 uur Er zijn verder geen kosten verbonden aan dit project.	
Risico's	
Vooralsnog niet van toepassing.	

PROJECT 4: Nadere uitwerking van het onderzoek 'Sturing met kunstmatige intelligentie'.	
Oorspronkelijk jaarplan en stand van zaken	
Dit betreft een project uit het jaarplan 2020 dat voor ca. 20% is afgerond. In 2021 zijn met alle gemeenten gesprekken geweest om nat te gaan welke ambitie we hebben, of er capaciteit en inzet beschikbaar is en welke stappen we moeten zetten. In juni wordt de stuurgroep geïnformeerd in de uitkomsten en zal nagegaan worden hoe de stuurgroep over erin staat. Voor de uitvoering loopt dit project door naar 2022. 	
Te behalen doelen uit het visiedocument	
Kwaliteitsverbetering, kennisdeling, vermindering kwetsbaarheid, kostenvermindering, innovatie en nieuwe technieken, kansen informatiesamenleving, risico's digitale dreiging, implementatie omgevingswet, succes regionale samenwerking, waterkwaliteit, zorgplicht drinkwater, klimaatadaptatie	
Beschrijving	
In 2020 onderzochten het waterschap en de gemeente Laarbeek of een RTDSS (Real Time Decision Support System) een toegevoegde waarde kan zijn om meer uit de bestaande afvalwaterketen te halen. Het gemeentelijk rioolstelsel bleek onbenutte berging te bevatten, die met sturing wel ingezet kan worden. Bovendien bleek dat het zuiveringsrendement van de rwzi verhoogd kan worden door te sturen op het afvlakken van dwa-pieken. Daarnaast loopt het traject Autonome Afvalwaterketen, wat door het waterschap getrokken wordt. Middels een workshop is toegelicht wat dit inhoudt en of de gemeenten hiervoor open staan. Grote kanttekening voor een vervolg hiervan is de beschikbare tijd bij de gemeenten. Momenteel wordt bekeken hoe hier een vervolg aan het te geven.	
Actuele planning	
Periode	Activiteit
Juni 2021	Stuurgroepoverleg
Juli 2020	Start opstellen plan van aanpak
Nov 2021	Vaststellen plan van aanpak in jaarplan
Jan 2021	Start haalbaarheidstudie en pilots
Nov 2021	Evaluatie
Projectorganisatie (wie)	
De trekker van dit project is Waterschap Aa en Maas Alle peelmunicipaliteiten nemen deel	
Kosten en uren	

Er wordt per gemeente gevraagd €10.000 vrij te maken. Het waterschap maakt €50.000 vrij voor de nadere uitwerking en de pilots .

Voor de uren wordt het volgende ingeschat:

- Projectleider: 120 uur
- Deelnemende gemeenten: elk 20 uur
- Gemeenten waar pilot gestart wordt: 60 uur

Risico's

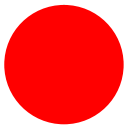
Grootste risico voor dit project blijft de beperkte beschikbare tijd van alle deelnemers.

PROJECT 5: PIEKbuien naar beekDALEN	
Oorspronkelijk jaarplan en stand van zaken	
Dit betreft een project uit het jaarplan 2020 dat voor ca. 50% is afgerond.	
	
Beschrijving	
De regio ZOB (Zuidoost Brabant) wil op basis van verdiepende stresstesten de interactie tussen het stedelijke en regionale watersysteem analyseren en de opgaven vaststellen waarover gemeenten en waterschappen een gedeelde verantwoordelijkheid hebben en zich samen over moeten buigen. Deze restopgaven worden doorvertaald naar zoekgebieden en DPRA maatregelen die in omgevingsplannen en ruimtelijke plannen van lokale overheden worden vastgelegd. In het project worden drie pilots meegenomen. Binnen de werkeenheid Doelmatig Waterbeheer De Peel is al een analyse uitgevoerd van de DAS-gemeenten (Deurne, Asten en Someren). Daarbij is modelmatig de interactie tussen stedelijk gebied en het watersysteem onderzocht. Deze analyse heeft nog niet tot bevredigende antwoorden geleid. In deze verdiepende stresstest zoomen we in op een aantal (nog te bepalen) locaties op de grens van het stedelijk en landelijk gebied die van invloed zijn op de omvang van overlast in het stedelijk gebied. De analyse vindt plaats op basis van: • Modelanalyse invloed buitenwaterstanden op wateroverlast in stedelijk gebied (riolering); • Beoordeling feitelijke situatie op basis van buitenopnames; • Beoordeling mogelijke lokale verbeteropties op basis van modelberekeningen. In eerste instantie voeren we deze analyse uit voor de gemeenten Deurne, Asten en Someren. De opgedane ervaringen gebruiken we voor een analyse van de gemeenten Laarbeek en Gemert-Bakel. Gemeente Helmond is afgehaakt in dit project. Ervaringen worden ook gedeeld met de andere gemeenten en waterschappen in regio ZOB. De opnames buiten hebben in Q1 2021 plaatsgevonden. Op dit moment wordt op basis van de overstortgegevens een analyse gedaan van de invloed van de buitenwaterstanden op de overstorten.	
Actuele planning	
Periode	Activiteit
Q1 2021	Beoordeling feitelijke situatie op basis van buitenopnames
Q2 2021	Modelanalyse invloed buitenwaterstanden op wateroverlast in stedelijk gebied (riolering)
Q3 2021	Beoordeling mogelijke lokale verbeteropties op basis van modelberekeningen.
Q3 2021	Evalueren DAS-gemeenten en ervaringen delen voor analyse Laarbeek en Gemert-Bakel
Projectorganisatie (wie)	
De trekker van dit project is gemeente Deurne 5 gemeenten en waterschap Aa en Maas nemen deel aan dit project. Gemeente Helmond en Brabant Water niet.	

Kosten en uren PIEKbuien naar beekDALEN
De volgende externe kosten worden voorzien: modelberekeningen per gemeente circa € 4000 extern adviseur : € 50.000 De kosten maken deel het totale project PIEKbuien en beekDALEN , waarin ook 2 project uit Waterportaal zijn opgenomen. De totale kosten zijn geraamd op € 290.000, waarvan € 50.000 voor projectmanagement en ondersteuning. Vanuit de provincie wordt een financiële bijdrage geleverd van € 140.000. Hiervan komt circa € 30.000 ten goede aan het project in de Peel. Voor de uren wordt het volgende ingeschat: Trekker van het project: 80 uur Deelnemende gemeenten: elk 40 uur Waterschap: 80 uur
Risico's
Werkdruk van de deelnemende partijen kan leiden tot vertraging in de planning. Daarnaast zijn we voor modelberekeningen afhankelijk van planning adviesbureaus.

PROJECT 6: Klimaatbestendige bedrijventerreinen in Noordoost en Zuidoost Brabant
Oorspronkelijk jaarplan en stand van zaken
Dit betreft een project uit het jaarplan 2020 dat voor ca. 85% is afgerond. Eind 2021 zullen de 3 inhoudelijke werkpakketten afgerond zijn. Hierna zal werkpakket 4 (de pilots) worden opgezet. Dit zal doorlopen naar 2022.
Te behalen doelen uit het visiedocument
Kwaliteitsverbetering, kennisdeling, vermindering kwetsbaarheid, kostenvermindering, innovatie en nieuwe technieken, klimaatadaptatie
Beschrijving
In de regio's van Noordoost en Zuidoost Brabant en bij de provincie leven vergelijkbare ambities en plannen voor klimaatadaptatie op bedrijventerreinen. Tijdens overleggen in de watersamenwerking As50+, Meierij, en Waterportaal ZOB, het MRE werkatelier (december 2018) en de excursie/schouw klimaatadaptatie op bedrijventerreinen in Tilburg (december 2018) kwam de suggestie naar voren om dit in een gezamenlijk project op te pakken. Het project richt zich op het ontwikkelen van een systematiek en toolbox voor het realiseren van klimaatbestendige bedrijventerreinen gebaseerd op de omgevingswet m.b.v. concrete casussen. Dit voorstel richt zich op bestaande bedrijventerreinen, omdat bij nieuwe bedrijventerreinen andere instrumenten (o.a. hydrologisch neutraal ontwikkelen sinds 2015 in de Keur van de waterschappen) en afwegingen (nieuwbouw versus renovatie) een rol spelen. Vanzelfsprekend zal een deel van de opgedane kennis en ontwikkelde tools ook geschikt zijn voor het klimaatbestendig ontwikkelen van nieuwe bedrijventerreinen. Het project is ingedeeld in 4 werkpakketten: 1. Technische praktijkkennis/ financiële prikkels en financieringsmodellen 2. Planologische en juridische handvatten 3. Communicatie 4. Pilots Ieder pakket wordt gericht aangepakt met specifieke expertises. Het werkpakket pilots vormt daarbij met praktijk casussen de verbinding tussen de pakketten en een testomgeving. Met de pilots wordt praktijkervaring opgedaan op enkele bedrijventerreinen. De werkpakketten tezamen leveren uiteindelijk concrete handelingsperspectieven en technische oplossingen voor overstromingen, wateroverlast, droogte en hitte. Ieder werkpakket levert handelingsperspectieven op voor de schalen: gebouw-perceel-bedrijventerrein-beheergebied van overheden (bijv. beleid of regels van gemeente in omgevingsplan en -visie).

Actuele planning	
Periode	Activiteit
Q4 2021	Afronding 3 inhoudelijke werkpakketten
Q2 2022	Realisatie pilots
> 2022	Voortzetting realisatie Evt. implementatie juridische instrumenten Bij voorkeur: voortzetting communicatie en transitie
Projectorganisatie (wie)	
Dit is een bovenregionaal project dat wordt getrokken door Meijerijstad. Binnen de Peel nemen Helmond en Deurne deel, met Helmond als eerste aanspreekpunt.	
Kosten en uren	
De volgende externe kosten zijn ingebracht: - Helmond en Deurne: elk €6.000,00 De volgende uren zijn ongeveer gestoken in het project: - Helmond en Deurne: elk 45-90 uur	
Risico's	
Door de coronacrisis is er veel vertraging ontstaan. Ook door wisselingen in bedrijventerreinen als pilots is veel vertraging ontstaan. Om te voorkomen dat het project nog verder uit zou lopen is ervoor gekozen om de eerste 3 werkpakketten uit te werken en deze vervolgens toe te passen op de pilots. De vertraging heeft niet geleid tot kosten stijging.	

PROJECT 7: Samenwerken in de ondergrond
Oorspronkelijk jaarplan en stand van zaken
Dit betreft een project uit het jaarplan 2020. Het moet nog worden opgestart .
Beschrijving
AANLEIDING Programmering en uitvoering van projecten van gemeenten, Enexis en het waterbedrijf kunnen beter op elkaar afgestemd worden. Door afstemming, ondersteund door een softwarepakket, van de planning, voorbereiding, en de daadwerkelijk uitvoering van werkzaamheden in de openbare ruimte zowel onder-als bovengronds, worden de maatschappelijke kosten en de maatschappelijke overlast gereduceerd. Daar waar mogelijk, wordt gestreefd naar een gecombineerde uitvoering (géén combi volgorde). DOEL PROJECT Het doel van het project is het terugdringen van maatschappelijke kosten en overlast bij vervangingswerkzaamheden van kabels en leidingen en rioleringen door een betere afstemming. Dit door: - Afstemmen lange termijn planning - Samen plannenmaken - Samen werkzaamheden organiseren (bijv. gezamenlijke aanbesteding) . PROJECTRESULTAAT De MeerJarenProgrammering (=MJP) van projecten binnen een gemeente als basis om daar waar mogelijk in combi projecten uit te voeren. Partijen begrijpen het belang van een gezamenlijke MJP en hebben commitment aan het gezamenlijke programma. Mogelijke spin-off van het voorgesteld project is een lijst van (combi-)projecten weggezet in de tijd welke als basis dient voor intensievere samenwerking (gezamenlijke aanbesteding?).
Actuele planning
- Aanvang project: Januari 2021 - Afstemming MJP: April 2021 - Opstarten gezamenlijk project uitvoering: Najaar 2021 - Uitbreiden ervaringen en gezamenlijk aanbesteden werken vanaf 2022 -
Projectorganisatie (wie)
De trekker van dit project is Frank Verwijmeren. (Brabant Water) De gemeenten Helmond, Deurne, Geldrop-Mierlo, Asten en Laarbeek nemen deel aan het project. Waterschap Aa en Maas en gemeente Someren doen niet mee. Aan dit project neemt ook Enexis deel.
Kosten en uren
Er worden geen externe kosten voorzien. Voor de uren wordt het volgende ingeschat: Trekker van het project: 60 uur Deelnemende partijen: elk 20 uur Enexis: 40 uur.
Risico's
- Delen van informatie is niet altijd mogelijk/wenselijk. - Betrokkenheid van de stakeholders bij het gezamenlijke doel. - Toename van de doorlooptijd voor de snelste partijen omdat de werktempo's op elkaar aangepast moeten worden. - Medewerkers van lange termijn plannen of werkvoorbereiding/uitvoering zijn vaak verspreid over meerdere afdelingen/disciplines en lagen van de organisatie. - In tegenstelling tot een goedkoper totaal project kan een individueel project duurder uitvallen.

PROJECT 8: Uitrol monitoringsplan afvalwaterketen/stedelijk water	
Oorspronkelijk jaarplan en stand van zaken	
Dit betreft een project uit het jaarplan 2018 dat voor ca. 70% is afgerond. In 2021 wordt de uitrol afgerond. 	
Te behalen doel	
-Uniformering in validatie gegevens, waardoor kwaliteit/betrouwbaarheid van de gegevens toenemen. -Kennis van de werking van de afvalwaterketen vergroten door gezamenlijke analyse van de gegevens.	
Beschrijving	
De uitrol van het monitoringsplan is ver gevorderd. Vier van de zes gemeenten zijn nu gekoppeld met de database van het waterschap. Bij de laatste twee gemeenten komen er veranderingen in de hoofdpост waardoor het nu niet zinvol is om overhaast een koppeling te maken. De nieuwe sensoren achter de overstorten in het oppervlaktewater zijn op het moment van schrijven nog niet geïnstalleerd, maar dit wordt in 2020 afgerond. Het waterschap is het dashboard om de gevalideerde meetdata van zowel de gemeenten als het waterschap aan het ontwikkelen. Hiervoor gebruiken ze nu nog verschillende platforms. In 2021 moet hierin een keuze gemaakt worden.	
Actuele planning	
Periode	Activiteit
Q1-Q4 2021	Koppelen hoofdpост laatste twee gemeenten met database waterschap
Q2 2021	Uitrol dashboard naar alle gemeenten
Projectorganisatie (wie)	
De trekker van dit project is waterschap Aa en Maas Alle Peelgemeenten en Brabant Water nemen deel aan dit project.	
Kosten en uren	
De volgende externe kosten worden voorzien: -Verder ontwikkelen dashboard : € 5.000 Voor de uren wordt het volgende ingeschat: Trekker van het project: 120 uur Deelnemende partijen: elk 20 uur	
Risico's	
Nog geen uitsluitsel van de nieuwe hoofdpостen, waardoor de koppeling tussen hoofdpост gemeente en database waterschap in 2021 nog niet gerealiseerd kan worden.	

PROJECT 9: Uitrol monitoringsplan grondwater	
Oorspronkelijk jaarplan en stand van zaken	
Dit betreft een project uit het jaarplan 2019 dat voor ca. 80% is afgerond. Dit project bestaat uit de gezamenlijke voorbereiding en de aanbesteding van de aanleg van het grondwatermeetnet. Brabant Water begeleidt de gemeenten hierin. De beheerfase wordt ook gezamenlijk ingericht met ondersteuning van Brabant Water. Voor het ontsluiten van de meetdata wordt ook het waterschap bij dit project betrokken. 	
Beschrijving	
In 2016 is er voor de Brabantse Peel een meetplan opgesteld voor grondwatermonitoring. Op basis daarvan is in 2019 dit project gestart om gezamenlijk het grondwatermeetnet aan te leggen. Het gaat in totaal om zo'n 270 nieuwe grondwatermeetpunten verspreid over de gemeenten Asten, Deurne, Helmond en Gemert-Bakel. De aanleg van het meetnet is in mei op basis van een RAW-bestek gegund. De uitvoering start na de bouwvak.	
Actuele planning	
Periode	Activiteit
Q2 2021	Definitieve gunning
Q3 2021	Start uitvoering
Q3 2021	Vastleggen contract beheer en onderhoud door Brabant Water
Q4 2021	Afronding uitvoering
> 2021	Beheerfase in samenwerking met Brabant Water
Projectorganisatie (wie)	
De trekker van dit project is Lars van Luijk. Voor de realisatie van de nieuwe meetpunten doen de gemeenten Asten, Deurne, Helmond en Gemert-Bakel aan dit project mee. Brabant Water begeleidt de gemeenten in het gehele project. Brabant Water gaat ook het beheer en onderhoud van de peilbuizen doen in opdracht van de gemeenten. Waterschap Aa en Maas neemt deel aan dit project voor de ontsluiting van de meetdata, hier zit ook een koppeling met het project Uitrol monitoringsplan afvalwaterketen/stedelijk water.	
Kosten en uren	
Het project wordt in percelen aanbesteed. De financiële afwikkeling van de uitvoering gebeurt dan ook per gemeente. Voor de beheerfase sluiten de gemeenten afzonderlijk een overeenkomst af met Brabant Water voor het beheer en onderhoud. De kosten daarvoor worden ook per gemeente afzonderlijk geregeld. Voor de uren wordt het volgende ingeschat: Trekker van het project: 36 uur Deelnemende partijen: elk 8 uur	
Risico's	
Niet van toepassing.	

Afgeronde projecten werkeenheid

Projecten	Niveau	Jaarplan	Jaar afronding	Projectleider	Asten	Deurne	Helmond	Gemert-Bakel	Laarbeek	Someren	Waterschap	Brabant Water
Benchmark 2013	Tactisch				X	X	X	X	X	X		
Onderhoud straatkolken 2013-2016	Operationeel				X	X		X	X	X		
Rioolreiniging en -inspectie 2013-2016	Operationeel				X	X		X	X	X		
Onderhoud gemeentelijke gemalen via waterschap	Operationeel					X					X	
Onderhoud gemalen Helmond en Gemert-Bakel	Operationeel						X	X				
Onderhoud drukrioolgemalen 2014-2018	Operationeel						X		X	X		
Aanschaf Rioolinspectie- en onderhoudsmodule (RION)	Operationeel				X		X	X	X	X		
Relining programma 2015	Operationeel					X		X	X	X		
Monitoringsplan grondwater	Tactisch				X	X	X	X	X	X	X	X
Monitoringsplan waterketen	Tactisch				X	X	X	X	X	X	X	
Strategie reparaties en reliningen vrijvervalriolering	Tactisch				X	X	X	X	X	X		
Benchmark 2016	Tactisch				X	X	X	X	X	X		
Uitrol BAW-monitor	Tactisch				X	X	X	X	X	X	X	
Onderhoud straatkolken 2018 - 2021	Operationeel				X	X	X	X	X	X		
Rioolreiniging en -inspectie 2018 - 2021	Operationeel				X	X	X	X	X	X		
Relining programma 2016	Operationeel						X	X	X	X		
Onderhoud gemalen Helmond - Gemert-Bakel 2018-2021	Operationeel						X	X				

Projecten	Niveau	Jaarplan	Jaar afroning	Projectleider	Asten	Deurne	Helmond	Gemert- Bakel	Laarbeek	Someren	Waterschap	Brabant Water
Onderhoud gemeentelijke gemalen via waterschap	Operationeel					X					X	
Water in de Omgevingswet	Strategisch				X	X	X	X	X	X	X	X
Opstellen GRP/water(taken)plan	Strategisch				(X)	X	X	X	X	(X)	X	
Positionering klimaatadaptatie/ruimtelijke adaptatie	Strategisch				X	X	X	X	X	X	X	X
Opzetten communicatiestrategie klimaatadaptatie	Tactisch				X	X	X	X	X	X	X	(X)
Modellering DAS-gemeenten	Tactisch				X	X				X	X	
Onderhoud (druk-)rioolgemalen 2018-2021	Operationeel						X		X	X		
Reinigen gemalen Gemert-Bakel en Helmond 2018-2021	Operationeel						X	X				
Relining programma 2017/2018	Operationeel					X	X		X	X		
Projecten												
<i>Succes van regionale samenwerking</i> (BAW 2018): Opstellen uitgangspunten nieuwe samenwerkingsovereenkomst	Strategisch				X	X	X	X	X	X	X	X
<i>Kansen informatiesamenleving</i> (BAW 2018): Uitrol monitoringsplan grondwater	Tactisch				X	X	X	X	X	X	X	X
<i>Kansen informatiesamenleving</i> (BAW 2018): Uitrol monitoringsplan waterketen	Tactisch				X	X	X	X	X	X	X	
<i>Klimaatadaptatie</i> (DPRA 2018): Uitvoeren klimaatstresstesten	Tactisch				X	X	X	X	X	X	X	
<i>Klimaatadaptatie</i> (DPRA 2018): Incidentenplan riolering	Tactisch				X	X	X	X	X	X	X	X

Projecten	Niveau	Jaarplan	Jaar afroniding	Projectleider	Asten	Deurne	Helmond	Gemert- Bakel	Laarbeek	Someren	Waterschap	Brabant Water
<i>Klimaatadaptatie</i> (DPRA 2018): Opstellen stimuleringsregeling Afkoppelen hemelwater en Groene daken	Tactisch				X	X	X	X	X	X		
Invullen monitor gemeentelijke watertaken	Operationeel				X	X	X	X	X	X		